



Влада на Република Северна Македонија
Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut

„АКЦИЈА 21“

-ПЛАН ЗА БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈА-



Влада на Република Северна Македонија

Март, 2021

1. Екипирање и дигитализација на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија и истражните центри во рамки на основните јавни обвинителства

Кабинетот на Заменик претседателот на Владата на Република Северна Македонија задолжен за борба против корупцијата и криминал, одржлив развој и човечки ресурси ја детектираше потребата за екипирање и дигитализација на истражните центри во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија. Од 23 основни јавни обвинителства во државата (заедно со Основното јавно обвинителство за организиран криминал и корупција) само 4 обвинителства имаат истражни центри кои иако се оперативни, ги немаат потребните капацитети, не се екипирани, ниту пак дигитализирани. Постоечки, функционални, екипирани и дигитализирани истражни центри значително би придонеле во борбата против корупцијата и криминалот. Дополнително, во Стратегијата на Државната комисија за спречување на корупција 2021-2025 е предвидено зголемување на кадрите во јавните обвинителства, а истото е нотирано во извештајот на Bertelsmann Foundation TI – BF кој е еден од 7-те извештаи кои се користат од страна на Транспаренси Интернешанал за утврдување на индексот на корупција.

2. Дигитализација на матичните книги и издавање на електронски изводи од матичните книги

Имајќи предвид дека основните податоци кои им се неопходни на надлежните органи за борба против корупција се податоците за идентификување на физички лица, несомнено е јасно дека Управата за водење на матичните книги има суштинска функција. Оваа констатација е извлечена од нејзината



Влада на Република Северна Македонија

надлежност за водење на матичните книги за родени, венчани и починати лица. Дополнително, а имајќи предвид дека согласно Законот за електронско управување и електронски услуги и Законот за централен регистар на население, несомнено јасно е дека надлежните органи за борбата против корупција треба да ги преземаат податоците содржани во овие три книги од Управата за водење на матичните книги преку Националната платформа за интероперабилност, преку која пристапуваат и до податоците содржани во Централниот регистар на население. Заради овие факти, Управата за водење на матичните книги уште во 2017 година била задолжена да достави информација до Владата во однос на статусот и потребите за воспоставување на целосна електронска евиденција на овие бази на податоци. Дополнително, одреден временски период во 2020 година издаваше изводи од матичната книга на родените преку Националниот портал за електронски услуги, во форма на електронски документи.

3. Усогласување на законодавството во областа на дигитализацијата како механизам за борба против корупција

Заради искористување на капацитетите што ги имаат системите со кои управува Министерството за информатичко општество и администрација во насока на олеснување на постапките што ги водат граѓаните пред надлежните органи, но и во насока на автоматизиран процес на издавање на акти кој значи и пократко време на чекање на одреден документ, потребна е истовремена и координирана измена на неколку закони. Дополнително, ваквата активност е неопходна и заради надминување на констатираните системски слабости.

Во голем број од законите условите за остварување на некое право или исполнување на некаква обврска се или премногу општи или недоречени. Ова остава простор за манипуација со докази за исполнетост на услови или пак невозможност за докажување. Карактеристично за македонското



Влада на Република Северна Македонија

законодавство е тоа што нема термилошка конзистентност. Оваа термилошка неконзистентност е проблем да се воспостави регистарот на докази, којшто претставува модул во рамки на системот со кој е воспоставен Националниот портал за електронски услуги. Ваков регистар на докази е неопходен за дигитализација на процесите.

За надминување на наведените слабости ќе се формира работна група од страна на Владата на Република Северна Македонија, која ќе биде задолжена да изготви нацрт текстови за измена и дополнување на закони заради дигитализација на процесите и која работна група ќе биде координирана од Кабинетот на Претседателот на Владата и од Кабинетот на заменик претседателот на Владата задолжен за борба против корупција и криминалот, одржлив развој и човечки ресурси, со членови од сите министерства.

4. Зголемување на употребата на Националната платформа за интероперабилност за потребите на надлежните органи за борба против корупција

„Интероперабилност“ е национална платформа за безбедна размена на бази на податоци и регистри помеѓу институциите на една единствена безбедна дигитална средина управувана од Министерството за информатичко општество и администрација. Проектот „Интероперабилност“ треба да ги опфати сите државни институции. Во моментот 32 институции се поврзани со платформата, но само 15 институции ја користат редовно. Главната цел е институциите (вклучително и сите 28 инспекциски служби во земјата) да не бидат само формално дел од проектот, туку вистински да ја користат платформата, со тоа што ќе можат да примаат и испраќаат информации. За да се постигне тоа, потребно е да се спроведе детална анализа / проценка на позадинските системи на институциите, нивните ИТ човечки ресурси, како и



Влада на Република Северна Македонија

проценка на хардверот кој го поседуваат институциите, бидејќи најголемиот проблем со кој се соочуваат е недостатокот на ИТ опрема потребна за поврзување со платформата. По спроведената проценка, ќе биде потребна набавка на потребниот хардвер и софтвер за институциите да можат да се поврзат со платформата.

Во моментот Кабинетот на ЗПВРСМ Николовски спроведува анализа за тоа кои институции чија што надлежност е борбата против корупција, преземаат и разменуваат податоци преку Интероперабилност или на друг начин. Дополнително ќе се направи анализа на техничка опременост и капацитети на човечки ресурси, со цел сите релевантни институции да развијат веб сервиси и да ги дигитализираат регистрите или базите кои ги водат со цел севкупната комуникација да се одвива преку интероперабилност и во реално време. Со платформата обезбедуваме безбедна, брза и навремена размена на податоци по електронски пат за предмети поврзани со корупција и притоа ја зголемуваме ефикасноста во решавањето на истите.

5. Воспоставување на електронски систем за инспекција „Е-инспектор“

Планираниот електронски систем за инспекција би овозможил електронско поврзување и работење на сите 28 инспекциски служби под јурисдикција на Инспекцискиот совет. Овој систем би овозможил електронска дистрибуција на надзорите од страна на инспекторите, следење на спроведувањето на надзорите и генерирање на записници и одлуки, генерирање месечни планови и координација на инспекторите од различни инспекциски служби. Овој систем би го намалил субјективното влијание на инспекторот за време на инспекцијата. Овој систем би придонел во насока на подобрување на институционалните капацитети - целокупната работа на инспекциските служби би се подобрила со електронска дистрибуција на надзори (системот би



Влада на Република Северна Македонија

следел која инспекциска служба кој ден врши надзор), а записниците и одлуките од извршениот надзор би се генерирале за време на извршениот надзор. Дополнително, со воведувањето на овој систем би се зголемила меѓуинституционалната соработка. Ставањето во функција на електронскиот систем „Е-инспектор“ би ја олеснило комуникацијата помеѓу инспекциските служби, како и со Управата за јавни приходи, Царинската управа, Агенцијата за вработување, Централниот регистар итн. Со поддршка од УСАИД, во ноември 2019 година беше потпишан Меморандум за соработка за развој на пилот софтверско решение за автоматизација на инспекциската постапка и инспекциското работење помеѓу Министерството за информатичко општество и администрација и Центарот за развојни политики ИДЕАС ДеПо Скопје, во својство на организација што во Република Северна Македонија го спроведува Проектот „Модернизација на инспекциските служби“ финансиран од Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД).

Потребата од пилот проект произлегува од постоењето на големата и суштинска промена во начинот на работа која има ефекти врз целокупното работење на инспекциските служби. Поради тоа што системот треба да поддржи повеќе од 1.000 корисници (инспектори) на BPMS системот, предлозите на експертите се дека за целите на пилот проектот треба да се обезбедат најмалку 10% од вкупниот предвиден број на корисници. Во тој контекст избрани биле три инспекциски служби, и тоа:

1. Државен пазарен инспекторат (ДПИ)
2. Државен инспекторат за труд (ДИТ) и
3. Државен управен инспекторат (ДУИ).

Пилот проектот кој за сега вклучува само неколку модули (планирање на инспекциски надзор врз основа на проценка на ризик, спроведување на инспекциски надзор и IT help desk) е во завршна фаза на спроведување.



Влада на Република Северна Македонија

Со цел вклучување на инспекциските служби (Државен инспекторат за труд, Државен пазарен инспекторат и Државен управен инспекторат) на пилот платформата им е потребно е да се обезбеди соодветен хардвер за инспекциските служби вклучени во овој прилот проект.

6. Стратегија за јакнење на капацитетите за водење финансиски истраги и конфискација на имот 2021-2023 и формирање на Национална комисија за следење на акцискиот план на Стратегијата за јакнење на капацитетите за водење финансиски истраги и конфискација на имот 2021-2023

Според извештајот на Европската комисија за Македонија за 2020 година: „Конфискацијата на криминалниот имот треба да стане стратешки приоритет во борбата против организираниот криминал, тероризмот и корупцијата на високо ниво во земјата. Алатките на земјата за замрзнување, управување и конфискување на криминално стекнатиот имот не се доволно ефективни. Потребна е систематска употреба на конфискација или проширена конфискација за ограничен список на кривични дела.“

Владата на Република Северна Македонија во август 2017 година донесе одлука за донесување Стратегија за јакнење на капацитетите за водење финансиски истраги и конфискација на имот со Акциски план за нејзино спроведување во периодот од 2018 до 2020 година. Стратегијата претставува документ кој ги рангира приоритетите и ги дефинира активностите кои треба да се преземат, со цел унапредување на капацитетите за водење финансиски истраги и системот за конфискација на имот и содржи сеопфатен пристап кон финансиските истраги за чие спроведување се надлежни Јавното обвинителство, Министерството за внатрешни работи, Министерство за финансии - Царинската управа, Министерство за финансии - Управата за



Влада на Република Северна Македонија

финансиска полиција како и други надлежни органи. Стратегијата опфаќа пет стратешки цели и тоа: I. Ефикасни органи за спроведување финансиски истраги; II. Зајакната и ефикасна меѓуресурска соработка; III. Зајакнување и усогласување на правната рамка; IV. Зајакнување на капацитетите по пат на обуки и V. Заштита на човековите права. Владата ја усвои стратегијата во јануари 2018 година, а нејзината имплементација беше одложена и забавена поради тоа што не се донесе одлука за формирање на Национална комисија, како тело за надзор над спроведувањето на стратегијата составено од претставници на институциите надлежни за спроведувањето на финансиските истраги. Ова тело, според стратегијата, требаше да биде надлежно да подготвува и да доставува до Владата на Република Северна Македонија квартални извештаи за текот на спроведувањето на стратегијата. Исто така, Националната комисија требаше да ги анализира проблемите и да ги координира активностите за ефикасно спроведување на стратегијата. Во изминатите три години не беше утврден буџет за спроведување на стратегијата.

Нотирано е дека отсуствува стратегија за интегриран пристап на повеќе служби и паралелно водење финансиска и кривична истрага. Финансиските истраги речиси без исклучок се водат пред започнување на кривичната истрага и служат како основа за поведување кривична истрага. Ваквите истраги не само што се водат без координација со јавните обвинителства туку и во рамките на истите отсуствува соодветно следење на текот на парите, како и откривање на евентуално претопување, префрлање и прикривање на незаконски стекнатиот имот. Поради ова, потребно е да се работи на зајакнување на координацијата на јавните обвинителства со финансиската полиција, МВР и останатите служби, како и да се работи на зајакнување на капацитетите на истражните органи.



Влада на Република Северна Македонија

Недостатокот од професионални служби и лимитираноста на институционалните капацитети во Министерството за внатрешни работи, Министерство за финансии - Управа за финансиска полиција и Министерство за финансии - Царинската управа се посочени како основна причина за недоволната имплементација на законските одредби кои се однесуваат на претходни мерки за заплена и замрзнување имот како и мерката за конфискација.

Детектирано е дека отсуствува изрекувањето на мерката конфискација од страна на основните судови во РСМ со исклучок на Основниот кривичен суд Скопје, дури и во случаите кога тоа е неопходно, што е дополнителен показател за нефлексибилноста на судовите и органите на прогонот кои сè уште доминантно се служат со задолжување на осуденото лице да го врати незаконски стекнатиот износ.

7. Управни и надзорни одбори

Детектирани слабости во делот на управни и надзорни одбори се: дискреционо одлучување за број на членови во управните одбори кај дел од органите, нетранспарентна постапка за нивно именување, непостоење на воедначеност во однос на број на членови на управниот одбор и надзорниот одбор, видот на образованието кое треба да го имаат членовите, работното искуство по дипломирање и надоместокот кој им се исплаќа.

Со цел надминување на детектираните слабости, во следниот период ќе се работи на ограничување на бројот на членовите на управниот одбор, односно истиот да не може да брои повеќе од 5 члена, ќе се утврдат прецизни услови за именување на членови во управни и надзорни одбори и нивна одговорност, членовите на управен и надзорен одбор ќе треба да бидат експерти во областа на предметот на работењето на јавното претпријатие, ќе се бара посебен вид



Влада на Република Северна Македонија

на образование во согласност со дејноста на органот во чиј управен одбор членуваат како и работно искуство, ќе се уреди постапката за избор, а надоместокот ќе се исплатува еднаш месечно со исполнување на услов на одржани седници.

8. Изменување на законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси

Од анализата на информациите достапни на веб страната на Државната комисија за спречување на корупција констатирано е дека таа води само регистар на именувани и избрани лица. Нема поимник, не прави разграничување помеѓу именувани и избрани лица, не ги наведува инкомпатибилните функции. Од одлуките што се објавени не може да влијае на непотизмот или неспоивост на функции. Недоволно прецизното дефинирање на поимот на јавна функција, именувано лице, избрано лице, функционер, раководно лице, раководен орган, овластено лице, одговорно лице го отежнува постапувањето при примена на механизмите за контрола. Постои непрецизност и во однос на утврдување на судир на интереси помеѓу именувано или избрано лице и вршење на друга професија. Неинформираноста на граѓаните, вработените и институциите за овие поими и нивната инкомпатибилност е можност за донесување на неиздражана одлука која може да биде оспорена во судска постапка.

Во Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси да се инкорпорира одредба или да се дополни кај надлежноста дека Државната комисија за спречување на корупција ќе даде насоки до институциите кои се дел од јавниот сектор за изготвување на План за интегритет во секоја институција. Министерството за правда и Државната комисија за спречување на корупција ќе вршат надзор дали е донесен план за интегритет, објективност



Влада на Република Северна Македонија

и квалитет на планот и степенот на примена на мерките и активностите за подобрување на интегритетот. Државната комисија за спречување на корупција да изготви прирачник за изработка на план за интегритет. Државната комисија за спречување на корупција да изготви листа за сите носители на јавни функции. Таксативно да се наведат сите лица кои се сметаат за функционери, со акцент на лицата кои ги именува Владата и прецизирање на постапката за нивно именување. Државната комисија за спречување на корупција да изготви брошура во која ќе се содржани законските поими. Да се прецизира судирот на интереси особено во делот кој се однесува на вршење на две или повеќе јавни функции, од кој орган лицето зема плата, од кој функционален надоместок, таксативно наведување на лицата кои треба да достават анкетен лист до Државната комисија за спречување на корупција. Запознавање на одредени лица со свои права и обврски за можност за пријавување во Државната комисија за спречување на корупција по стапување на одредена функција и за настапувањето на судир на интереси при извршување на инкомпатибилни функции.

9. Назначување на овластено лице за прием на пријави од укажувачи

Се задолжуваат сите органи на државната управа, им се укажува на институциите кои немаат статус на органи на државна управа и им се препорачува на единиците на локална самоуправа да назначат овластено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување согласно Законот за заштита на укажувачи и да го објават назначувањето на нивните веб страници. На овој начин ја подигаме свеста кај граѓаните и ги охрабруваме да пријавуваат случаи на коруптивно делување.

10. Јавни набавки



Влада на Република Северна Македонија

10. 1. Детектирани слабости:

I. Утврдени проблеми при:

- донесување на годишните планови за јавните набавки - потреба од правилно утврдување и образложување на потребите за набавки во однос на видот, квалитетот, количината и рокот на испорака на стоките, услугите и работите, што ќе бидат предмет на набавка.
- утврдување на реална проценета вредност - потреба од спроведување на истражување на пазарот пред да се изработат плановите за јавни набавки и да се донесат одлуките за набавките.
- зголемен мониторинг над доследното почитување на Законот за јавни набавки при објавување на известувања за склучен, реализиран договор, измени на договорите, вклучително и договорите од спроведени постапки со преговарање без објавување на оглас.
- доследно следење на реализација на договорите.
- почитување на начелото за транспарентност, како и отчетност и интергитет при спроведувањето на јавните набавки.
- утврдување на услови за учество и критериуми за избор на најповолна понуда.
- изворниот код за сите софтвери што ги набавуваат договорните органи не е заштитен.
- набавка на стоки, во смисла на набавки кои ги спроведуваат речиси сите договорни органи, а изготвуваат различни технички спецификации за ист вид на набавка.

Препорака :

Обврска за сите договорни органи на централно и на локално ниво да изготват интерни процедури за спроведувањето на постапките за јавни набавки и



Влада на Република Северна Македонија

реализација на договорите, согласно образецот на интерни процедури кој е составен дел на Практичниот водич низ јавните набавки издаден 2020 година.

10.2. Ризици од корупција преку поставување на дискриминаторски услови за учество на понудувачите, дискриминаторски технички спецификации и дискриминаторски критериуми за избор на најповолна понуда.

Препорака: Доекипирање со соодветен стручен кадар на организационата единица од Бирото за јавни набавки која работи на управната контрола.

Препорака: Управната контрола на Бирото за јавни набавки да биде сеопфатна согласно закон и задолжително да ги опфаќа условите за учество, техничките спецификации и критериумите за избор и да се скрати рокот за спроведување на управната контрола, односно во Законот за јавните набавки да се предвиди рок во кој Бирото за јавни набавки ќе ја отпочне управната контрола сметано од денот на донесувањето на одлуката за избор (пр. 3 работни дена). Со тоа ќе се постигне ефикасност при спроведување на управната контрола и навремено завршување на постапките.

Препорака: Користење на антикорупциски алатки во Електронскиот систем за јавни набавки (како што се црвени знаменца) со зајакната меѓуинституционална соработка (Бирото за јавни набавки да ја искористи базата на податоци за јавните набавки на национално ниво во насока на изготвување на разни видови на статистички извештаи, како и индикатори за корупција) и размена на податоците од постапките со други надлежни органи (Државната комисија за спречување на корупција, Комисија за заштита од конкуренција, Државниот завод за ревизија и др.).

Препорака: Преземање на чекори за професионализација во јавните набавки не само на лицата кои директно работат на јавните набавки, туку и пошироко (поврзани професии како судии, ревизори и сл.) и модернизација на процесот на едукација на јавни набавки кој го организира Бирото за јавни набавки



Влада на Република Северна Македонија

преку иновативни, интерактивни решенија или алатки за е-учење со вклучување на академска соработка.

10.3. Соработка на Бирото за јавните набавки со договорните органи во однос на примената на одредбите од законот

Бирото за јавни набавки, заради надминување на детектираните слабости потребно е доследно да го почитува членот 45 став 1 алинеја 3 од Законот за јавните набавки. Често поставуваните прашања кои во моментот се објавени на веб страницата на Бирото не се доволни за исполнување на пропишаната обврска за Бирото за јавни набавки со законот.

11. Изготвување на Закон за изменување и дополнување на законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост

Со изменување и дополнување на Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост треба да се обезбеди унифициран и единствен начин на водење на поединечните бази на податоци за користење на службените возила во државна и општинска сопственост, врз основа на утврдени стандарди и процедури, така што ќе се воведат регистар на возила. Со ова би се регулирал начинот на користење и спречила злоупотребата на службените возила.

12. Изготвување на годишна Антикорупциска програма

Антикорупциската програма има за цел да воспостави ефикасен систем на мерки кои ќе овозможат превенција и борба со корупцијата како главен стратешки приоритет на Владата на Република Северна Македонија.



Влада на Република Северна Македонија

Утврдените програмски активности треба да опфатат:

- изготвување на анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето на државните органи како и детектирани недостатоци во законите,
- идентификување на причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата,
- јакнење на капацитетите на институциите со особен акцент на јакнење на интегритетот на вработените,
- навремено постапување во врска со остварување на потребните услуги кон правните и физичките лица,
- почитување на законските прописи, Кодексот за етичко однесување на членовите на Владата и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата како и Кодексот за административни службеници,
- зајакнување на довербата на граѓаните кон институциите и мотивирање да пријават корупција,
- зајакната контрола и надзор на јавни набавки,
- зајакнување на меѓуинституционалната соработка и соработка во борбата против корупцијата преку платформата Интеропребилност,
- јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето на министерствата и органите на државната управа.

Антикорупциската програма државните органи се должни да ја објават на својата интернет страница.

13. План за изменување и дополнување на прописите од областа на административните службеници и вработените во јавниот сектор

Финалниот извештај кој произлезе од проектот „Проценка на ранливост од корупција во политиките и постапките за вработување, со посебен фокус на



Влада на Република Северна Македонија

непотизам, кронизам и клиентелизам“ на Државната комисија за спречување на корупција и Транспаренси Интернационал упати на одредени слабости во областа на јавната служба. Извештајот нотира одредени слабости, но содржи и препораки. Оттука, заради надминување на констатираните состојби, неопходно е Министерството за информатичко општество и администрација, во соработка со Агенцијата за администрација, како најзасегнати од овие препораки да изготват план со кој ќе се определи начинот на имплементација на препораките во соодветните акти. Слабостите односно препораките за нивно надминување се однесуваат на:

Постапките за пополнување на работните места преку вработување, унапредување и мобилност.

Согласно препораките потребно е да се: редефинира поимот работно искуство во струка, во огласот да се наведат сите потребни документи кои треба да ги поднесе кандидатот, проверка на веродостојност на докази да се врши во прва фаза, комисијата за селекција на кандидати да не ја отфрлаат пријавата како неуредна без претходно да му се даде можност на кандидатот да ја доуреди пријавата, да се намали дискрецијата и да се утврдат јасни критериуми за распишување на интерен оглас (изготвување на образец со мерливи критериуми со бодови), за унапредувањата да не се бара поединечна согласност од Министерството за финансии туку да се предвидуваат во годишен план и во буџетите на институциите, измена на Законот за вработените во јавниот сектор со ограничување на измени на правилниците и задолжителна функционална анализа пред промена на правилникот за систематизација, стандардизација на правилници за внатрешна организација и систематизација на работни места.



Влада на Република Северна Македонија

Донесување на Закон за плати во јавниот сектор. Согласно препораките потребно е да се: прецизира вредност на бод за плата во секоја институција и прецизни критериуми и надлежни институции кои може да влијаат и да даваат согласност за промена на висината на бодот; утврдување на единствени критериуми за пресметување на плати и надоместоци на плати за вработените во јавниот сектор; ограничување на дискрециони одлучувања за плати и висина на надоместоци во материјалните прописи за основање на самостојните органи и регулаторни тела и во јавните претпријатија.

Дискрециони одлучувања во постапка за мобилност на вработените и ефикасно функционирање на трансфер листата за можни преземања. Согласно препораките потребно е: секоја од институциите која ќе укине одредена организациона единица или кога ќе се укине цел орган вработените лица кои ќе останат нераспределени по други институции истите да ги пријави и да ги достави податоците за вработениот во трансфер листата за можни преземања. Дополнително е потребно органот прво да се обрати до Министерство за информатичко општество и администрација со цел да се провери дали во трансфер листата има нераспореден државен службеник кој ги исполнува условите за конкретното работно место; да се бара согласност од вработениот доколку се распоредува или презема на работно место кое не е на исто ниво на кое претходно бил службеникот и да се регулира состојбата што доколку службеникот не ја даде согласноста.

14. Централна база за издавање на лиценци и дозволи

Во моментот, Република Северна Македонија нема централна база за издавање на лиценци и дозволи кои им се потребни на фирмите да ги поседуваат и одржуваат, во зависност од активностите што ги извршуваат.



Влада на Република Северна Македонија

Работењето е дисперзирано на бројни надлежни инстанци и на централно и на локално ниво, регулирано според различни закони во однос на предметното прашање за одредена активност. Во моментот не постои дури ни сеопфатен список на сите владини инстанци кои се занимаваат со издавање на лиценци и дозволи.

Дополнително, Централниот регистар на Република Северна Македонија преку своето секојдневно работење создаде список на лиценци / дозволи кои се издаваат од различни инстанци на Владата, но списокот не е конечен.

Со цел да се надмине проблемот предлогот е да се создаде централна платформа за евидентирање на издадени лиценци и дозволи кои би биле интегрирани во тековната состојба на фирмите. Платформата треба да обезбедува пристап до сите надлежни инстанци во јавниот сектор за влез и ажурирање на информации поврзани со лиценци / дозволи што се под нивна надлежност. Платформата треба да обезбедува централна база на сите лиценци и дозволи издадени во конкретно време, нивна важност, истек, услови под кои се издава лиценцата, како и секоја последователна измена на истата (одземање, продолжување и сл.).

Податоците од лиценцата на фирмата со податоците од корпорацијата ќе додадат вредност на информацијата за одредена фирма за идните и постојните партнери.

15. Координација со институции

Со цел воспоставување на ефикасен систем за превенција и борба со корупцијата потребно е да се зајакне меѓуинституционалната координација и соработка. Еден од механизмите за имплементација на координацијата ќе биде номинирање на контакт точки од 7 антикорупциски институции (Министерство за внатрешни работи, Министерство за правда, Инспекциски



Влада на Република Северна Македонија

совет, Финансиска полиција, Финансиско разузнавање, Управа за јавни приходи, Царинска Управа) кои ќе бидат во постојана комуникација и координација со Кабинетот на ЗПВРСМ Николовски.

16. Систем за следење на предмети и претставки

Во тек е воведување на повикувачки центар (платформа) преку кој правните и физичките лица ќе можат да пријават ненавремено постапување на надлежните институции по однос на нивните поднесени барања како и потенцијална корупција во сектори. Целта на овој повикувачки центар е следење на предмети, барања и претставки поднесени од физички и правни лица до органите на државна управа за кои истите не постапуваат согласно законски прописи или дадени рокови. Детектирањето на системските слабости и точките подложни на корупција во системот ќе служат како почетна точка за системско решавање на проблемите и корупцијата.

17. Етички кодекс за административни службеници

Администрацијата своите задачи треба да ги извршува квалитетно, ефикасно, транспарентно и одговорно, притоа применувајќи ги етичките стандарди и правила во однесувањето со странките/граѓаните, колегите и претпоставените. Анализите покажуваат дека кодексот за административни службеници кој како подзаконски акт е донесен во 2014 година не се спроведува во целост, дополнително е потребна и ревизија на истиот. За таа цел во следниот период ќе се направи ревидирање на истиот како и зајакнување на неговата примена.

18. Регистар на доделена државна помош



Влада на Република Северна Македонија

Во Република Северна Македонија нема регистар на државна помош со детални податоци за доделената помош, корисниците, основите за доделување и сл., со што е оневозможен увидот од страна на граѓаните и заинтересираните страни во доделената државна помош и анализа и проверка на ефектите од таа помош и правилноста на доделувањето. Со воспоставувањето и ажурирањето на Регистарот, ќе се спречат неправилности и злоупотреби во доделувањето и користењето на државната помош, ќе се овозможи увид, следење и контрола на доделена помош.

Транспарентноста при доделувањето државна помош се третира како важно прашање во ЕУ. Со иницијативата за модернизација на државната помош, Европската комисија бара зголемување на транспарентноста, поради што во 2014 година се направени измени во неколку уредби за различни категории помош (European Commission, 2014). Со тие измени земјите-членки се обврзани на единствена интернет-страница (во случајов тоа би била интернет страницата на КЗК, н.з.), во формат што овозможува лесно пребарување, да објавуваат податоци за секоја мерка на помош независно дали се работи за шема на помош или индивидуална помош доделена надвор од шема.